

INNEHÅLL

EN GUD FÖR MOBBARE	9
RELIGIÖST FÖRSVAR, ISLAM OCH KARIKATYRER	43
VÄRLDEN OCH KÖKET	67
HEDERN SITTER MELLAN KVINNORNAS BEN	103
HELIGT GRUPPTÄNKANDE	131
STYMPA I RENHETENS NAMN	157
ISLAM, ISLAMOFABI OCH RISKTAGANDE	179
LÄPPSTIFT PÅ EN GRIS	203
NOTER	211
REGISTER	231

Tack

Författarna vill tacka Anthony Haynes och Sarah Campbell.

Dessutom vill Jeremy Stangroom tacka Charlotte Mirams och Cheryl O'Donoghue.

Jag tänker inte kalla den varelse god, som inte är vad jag avser när jag använder det epitetet om mina medvarelser; och om en sådan kan döma mig till helvetet för att jag inte kallar honom detta, så är det till helvetet jag ska fara.

John Stuart Mill

1

EN GUD FÖR MOBBARE

DE STRAFFADES FÖR ATT DE SJÄLVA FÖRSÖKTE BESTÄMMA OM SINA GIFTERMÅL

I juli 2008 rapporterades att fem kvinnor hade begravts levande i provinsen Baluchistan i Pakistan. Tre tonårsflickor hade försökt gifta sig med män som de själva valt, i strid med önskemålen från stammens äldre ledare. De kidnappades tillsammans med två äldre kvinnor som hade gjort dem sällskap; enligt lokala uppgifter kördes alla fem till ett ökenområde av män som tillhörde umrani-stammen. De tre flickorna blev slagna och skjutna och kastades sedan, fortfarande vid liv, i ett dike och täcktes med grus och stenar. När de andra kvinnorna protesterade utsattes de för samma behandling.¹

The Pakistan Tribune rapporterade att det tycktes råda enighet i frågan bland stammens ledare:

Ingen av de viktigaste pashtun- eller baluch-ledarna har hittills yttrat ett enda kritiskt ord om den här tragedin eftersom de väljer att respektera stammarnas beslut att döda sina egna kvinnor i hederns namn.²

I augusti, när detaljerna kring brottet hade börjat bli kända, talade senatoren Yasmeen Shah i det pakistanska parlamentet

och protesterade mot mordet. Hon blev avbruten av senatören Israrullah Zehri från Baluchistan, som förklarade att mord på eller levande begravning av kvinnor av "hedersskäl" är en stamtradition och därför inte bör "beskrivas på ett negativt sätt". Han uppmanade ledamöterna att inte politisera frågan eftersom det handlade om att skydda stamtraditioner.³

I Lashkar Gah i Afghanistan avtjänar majoriteten av de kvinnliga fångarna 20-åriga straff för att de har blivit våldtagna. Systemet gör ingen åtskillnad mellan kvinnor som har valt att ha sex med en man och kvinnor som har våldtagits; båda företeelserna är brott som ger ett fängelsestraff på upp till 20 år. En hög regional säkerhetsofficer, överste Ghulam Ali, sa till en reporter från tidningen Independent att "I Afghanistan är det ett brott oavsett om det innehåller tvång eftersom de islamska reglerna säger att det är så".⁴

Det är detta som gör religiösa lagar så förtryckande: den religiösa lagen är "helig" och som sådan står den över mänskliga behov och önskemål. Den är helig och därför okränkbar; oföränderlig, ovillkorlig och oantastlig. Det spelar ingen roll hur orättfärdigt och irrationellt det är att straffa kvinnor för att de blivit våldtagna; det är ett brott därför att de islamska reglerna säger att det är det.

DET KÄNDES SOM OM HENNES INRE STUCKITS I BRAND

Ahmedi Begum, en 55-årig änka i Lahore i Pakistan, behövde hyra ut en del av sitt hus för att få in pengar. Hennes dotter hade just fått sitt första barn och låg fortfarande till sängs och hennes svärson var på jobbet när två unga kvinnor, helt och hållet beslöjade, kom för att titta på rummen som Begum ville hyra ut. Medan Begum pratade med dem ute på gårdsplanen stormade flera poliser in och arresterade de unga kvinnorna tillsammans med Begums brorson, som precis hade kommit dit. Senare på dagen, när Begums svärson kom hem från arbetet, gick de båda till polisstationen för att få reda på vad som hade hänt.

Polisen placerade Begum i ett eget rum och sa till henne att hon också var anhållen. Hon blev chockad; hon sa till dem att hon var en respektabel kvinna, änka, mormor, att de begick ett misstag, men de lät sig inte påverkas. Sedan förde de in de båda unga kvinnorna, nakna och blödande, och våldtog dem på nytt i hennes närvaro. I ångest och vånda höll hon för ögonen; polismännen tvingade ner henne på knä och höll fast hennes armar vid sidorna. ”Titta! Titta på!” skrek de. Sedan våldtog de henne också, den ene efter den andre, om och om igen, hela natten. ”Jag vet inte hur många poliser som var i det rummet den natten. Det kan ha varit femtio. Jag kommer aldrig att glömma deras skratt, deras vrål.”⁵

Morgonen därpå släpade poliserna ut henne och tryckte ner hennes ansikte och slog henne med en tjock läderrem. Plötsligt avbröts misshandeln - då märkte hon hur hon bara skrek och skrek - och det kändes som om hennes inre hade stuckits i brand. En polis hade kört upp en batong insmord med stark chilipasta i hennes ändtarm med sådan kraft att rektum brast, och pastan brände som syra.

Medvetlös fördes hon till kvinnofängelset Kot Lohkpat, anklagad för zina, äktenskapsbrott. (De båda andra kvinnorna anklagades för ”lösdriveri”.) Begum satt i fängelse i tre månader innan kvinnorrättsaktivisten och advokaten Asma Jahangir engagerade sig i fallet. Tre år senare blev hon frikänd, men under tiden hade svärsonen skilt sig från hennes dotter på grund av skammen. Begum fick leva vidare med kroniskt sårig ändtarm och konstant ryggvärk efter misshandeln. Hon trodde att skälet till att hon gripits var att hon tidigare hade vägrat att hyra ut sina lediga rum till en polisman.

Polisen försökte muta Begum för att få henne att avstå från att driva talan mot dem. En tjänsteman förklarade för henne att det vore dåligt för polisen och för landet om männen straffades. Begum lät sig inte påverkas och polismännen blev anklagade, men de ställdes aldrig inför rätta: de förflyttades till andra platser, precis som rättegången. Vittnena hade inte råd med reskostnaderna och därför blev det ingenting av.⁶

Enligt Pakistans hudood-förordning, införd av general Zia al-

Haq 1979 som en del av hans islamiseringsprogram, måste en kvinna som anklagade någon för våldtäkt kunna ta fram fyra muslimska män med gott anseende som vittnen till brottet. Om hon inte lyckades få fram vittnena skulle kvinnan anklagas för zina, för vilket det föreskrivna straffet var piskning eller stening, även om sådana straff i realiteten aldrig verkställdes i Pakistan.⁷ Enligt Human Rights Watch fängslades däremot tusentals kvinnor som en följd av resultatlösa våldtäktsanklagelser.⁸ Konsekvensen blev att våldtäkt kunde begås ostraffat i Pakistan.

2002 berättade Zafran Bibi, en bondkvinna från den nordvästra gränsprovinsen, att hennes mans bror hade våldtagit henne vid upprepade tillfällen. Hennes man satt i fängelse för mord och i hans frånvaro blev hon utlämnad till åtminstone en av hans bröder. Övergreppen skedde ibland på sluttningen bakom hennes hus när hon gick dit för att slå hö, ibland i hemmet när ingen annan fanns på plats. Hennes advokat sa att hon klagade hos sin svärmor och svärfar, men att de inte tog någon notis om det. När hon blev gravid tvingades hennes anklagelser fram i ljuset. Resultatet blev att hon dömdes för zina.

Domaren som dömde henne, Anwar Ali Khan, förklarade att han följde hudood-förordningen till punkt och pricka. ”Hon har inte tagit avstånd från det utomäktenskapliga barnet och det är därför bevis för zina,” sa han; dessutom hade Zafran genom att anklaga sin svåger för våldtäkt erkänt brottet. ”Kvinnan förklarade inför domstolen att, ja, hon hade haft samlag, fast med sin mans bror,” sa domare Khan. ”Detta gav inte domstolen någon annan möjlighet än att utdöma det strängaste straffet.” Zafrans svåger, Jamal Khan, släpptes utan några anklagelser. ”När det gäller männen används principen att man är oskyldig tills man bevisats skyldig,” berättade Asma Jahangir för en reporter från New York Times. ”När det gäller kvinnor används principen att man är skyldig tills man har bevisat sin oskuld.”

Journalisten besökte Zafrans föräldrar, som nästan inte hade träffat henne sedan hon hade blivit bortgift med Niamat Khan; de var så fattiga att de inte ens hade något fotografi av henne.

Häromdagen satt de tysta på sängarna med bottnar gjorda av snören, som är de enda möblerna i deras nakna enrumsbostad.

Zafrans far Zaidan, en allvarlig, väderbiten man, slog ut med händerna som om han inte kunde finna några ord.

”När vi hörde domen kunde vi inte andas,” sa han till slut. ”Vi kunde inte tänka. I flera dagar kunde vi inte äta. Det fanns ingenting vi kunde göra för vår dotter.” Han berättade att han hade sålt familjens enda ägodelar, två magra getter, för att kunna betala advokaten.

Hans hustru Shiraka, vars skönhet bara tycktes ha fördjupats av hennes besvärliga liv, tittade bort. ”Jag har blivit helt tom av sorg,” sa hon.⁹

Trots stark opposition från religiösa grupper drev Musharafs regering igenom lagen om skydd för kvinnor, Protection of Women Bill, i december 2006; lagen förde in våldtäktslagarna i brottsbalken och tog bort de ”hårda villkor som tidigare hade krävt att offren skulle ta fram fyra manliga vittnen och som ledde till åtal för äktenskapsbrott om de inte lyckades få fram bevis för brottet”.¹⁰ Religiösa grupper arrangerade protester över hela landet när lagen gick igenom.

VI LYDER BARA ALLAHS LAGAR SÅ VI HAR INGENTING ATT OROA OSS FÖR

I september 2000 dömdes Bariya Ibrahim Magazu av en islamsk domstol i den nigerianska delstaten Zamfara till spöstraff med 180 rapp med en käpp. Magazu var osäker på sin ålder, men trodde att hon var 13 eller 14 år; domaren sa att i och med att hon börjat menstruera betraktades hon som en ansvarig vuxen. Magazu var gravid och ogift så hon anklagades för zina. Vid rättegången sa hon att hon hade tvingats till sex med tre gifta män från sin by. Det fanns obekräftade uppgifter om att hennes far var skyldig de tre männen pengar och att sex med Bariya var ett sätt att betala av skulden.

Bariya Magazu kallade sju vittnen, men männen frikändes eftersom vittnesmålen bedömdes som otillräckliga för att bevisa att de hade haft samlag med henne. Sharia (den islamska lagen) kräver att minst fyra vittnen med gott anseende försäkrar att ”inte ett hårstrå kunde få plats mellan deras kroppar”.¹¹ Magazu dömdes till 100 piskrapp för zina och, eftersom männen frikändes, till ytterligare 80 rapp för qadhaf, falsk tillvitelse om zina. En kvinnorrättsgrupp vände sig till guvernören i Zamfara och begärde att domen skulle mildras, men han nekade med hänvisning till att det skulle vara skadligt för islam. Han avfärdade också brev och protester från människorättsgrupper eftersom dessa varken var muslimska eller hänvisade till muslimsk lag, och därför saknade kompetens att yttra sig.¹² I januari 2001 sänkte en domstol straffet till 100 piskrapp; medan ett överklagande av fallet och domen som helhet fortfarande väntade på att behandlas verkställde tjänstemän spöstraffet den 19 januari 2001.¹³

Nya sharialagar trädde i kraft i tolv delstater i norra Nigeria med början 1999. Enligt de lagarna leder zina automatiskt till dödsstraff om den anklagade är gift, medan 100 rapp är det påbudna straffet om den anklagade inte är gift. Anklagelser om zina och det straff som lagen föreskriver omfattar endast muslimer. Tillämpningen av dödsstraffet för zina-brott har tillsammans med de diskriminerande bevisreglerna i sharia-strafflagarna inneburit att kvinnor i oproportionerlig utsträckning dömts till döden för zina i norra Nigeria sedan de nya lagarna infördes.¹⁴

I Sokoto dömde en domstol Safiya Hussaini för äktenskapsbrott till döden genom stening för att hon blivit gravid utom äktenskapet, trots att fembarnsmamman berättat att hon blev våldtagen av en granne, Yakubu Abubakar. Även han åtalades, men frikändes av samma sharia-domstol som dömde Safiya. Han hade erkänt för sin familj i närvaro av två polismän, men tog tillbaka bekännelsen i rätten; han hävdade att han aldrig hade träffat Safiya trots att de bodde i samma lilla by. Enligt sharia ska en man som tar tillbaka sitt erkännande frikännas såvida inte fyra män kan vittna om att de sett den utomäkten-

skapliga handlingen. En kvinna har inte den möjligheten: om hon blir gravid utom äktenskapet räcker det som bevis. Safiyas advokat begärde inte att Yakubu skulle inställa sig vid domstolen för att svara på anklagelsen om våldtäkt. ”Han har frikänts, varför ska han tvingas lida en gång till?” frågade advokaten Dan Isaacs, journalist från BBC. Aliyu Abubakar Sanyinna är Sokotos statsåklagare. Han förklarade för Isaacs att ”det är Allahs lag. När vi avrättar någon som dömts enligt islamsk lag lyder vi bara Allahs lagar, så vi har ingenting att oroa oss för.”¹⁵

Safiyas dom upphävdes i mars 2002 samtidigt som Amina Lawal Kurami dömdes till döden genom stening för att hon var gravid mer än nio månader efter sin skilsmässa. Hon sa att mannen som var barnets far hade lovat att gifta sig med henne, men han sa att han inte var pappa till det och tre manliga vittnen försäkrade att han inte hade haft någon sexuell förbindelse med Lawal. Vittnena utgjorde enligt sharialagen tillräcklig bekräftelse på hans berättelse och han friades. Till följd av internationella protester upphävdes Lawals dom i februari 2004.¹⁶

ETT KORSTÅG MOT ”OTUKTIGT” UPPTÄDANDE

I Jerusalem i juni 2008 kom uppgifter om att en ung frånskild kvinna hade blivit misshandlad av en grupp ultraortodoxa unga män, som tog sig in i hennes lägenhet och krävde att hon skulle flytta därifrån eftersom hon hade setts i sällskap med gifta män. När hon vägrade ska tre av männen ha angripit henne och slagit omkull och sparkat henne. De varnade henne för att de skulle förblinda henne med tårgas och knivhugga henne om hon vågade öppna ögonen. Sedan ”förhöordes” hon av gänget som försökte tvinga henne att avslöja namnen på de män som hon haft kontakt med.

Männen tillhörde ”tznus-patrullen”, eller sedlighetspolisen. I augusti 2008 åtalades en 28-årig man från Jerusalem, Elhanan Buzaglo, för attacken; en rad kvinnor hade lämnat in klagomål mot honom för incidenter som handlade om allt från verbala övergrepp till försök att köra över en flicka med bil.¹⁷